

PROGRAM STUDIÓW

Kierunek studiów: PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

Obowiązuje od roku akademickiego: **2020/2021**

Część I. Informacje ogólne.

1. Nazwa jednostki prowadzącej kształcenie: **WYDZIAŁ NAUK O EDUKACJI**
2. Poziom kształcenia: **STUDIA JEDNOLITE**
3. Profil kształcenia: **OGÓLNOAKADEMICKI**
4. Liczba semestrów: **10**
5. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: **318**
6. Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów: **studia stacjonarne 3190**
7. Zaopiniowano na radzie wydziału w dniu: **20.02.2020**
8. Wskazanie dyscypliny wiodącej, w której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się oraz procentowy udział poszczególnych dyscyplin, w ramach których będą uzyskiwane efekty uczenia się określone w programie studiów:

Nazwa dyscypliny wiodącej	Procentowy udział dyscypliny wiodącej
pedagogika	50%
Nazwy poszczególnych dyscyplin	Procentowy udział poszczególnych dyscyplin
psychologia	12%
nauki socjologiczne	11%
filozofia	7%
nauki o zdrowiu	7%
nauki o komunikacji społecznej i mediach	7%
nauki prawne	4%
językoznawstwo	1%
informatyka	1%
Razem:	100 %

Część II. Efekty uczenia się.

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK	Symbol efektu uczenia się	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ
		WIEDZA, absolwent zna i rozumie:
P7S_WG	KA7_WG1	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz potrafi je odnieść do osobowego, integralnego rozwoju dziecka lub ucznia;
	KA7_WG2	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne, a także potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać;
	KA7_WG3	współczesne interdyscyplinarne badania nad dzieciństwem (<i>Childhood Studies</i>) dotyczące zagadnienia dobrostanu dziecka;
	KA7_WG4	zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci lub uczniów w okresie przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym, wynikające z opóźnień, zaburzeń lub przyspieszenia rozwoju, oraz uwarunkowane wpływem czynników środowiskowych i sposoby dostosowywania do nich zadań rozwojowych i edukacyjnych;
	KA7_WG5	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej, zasady udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna;
	KA7_WG6	metodykę wykonywania zadań – normy, procedury i dobre praktyki stosowane w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej;
	KA7_WG7	znaczenie i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci;
	KA7_WG8	rolę innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy;
	KA7_WG9	metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinie nauk społecznych;
	KA7_WG10	terminy i założenia metodologiczne oraz zasady i normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki przedszkolnej, szkolnej i alternatywnej;
	KA7_WG11	zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.
	KA7_WG12	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;
	KA7_WG13	wiedzę przedmiotową umożliwiającą jej aplikację w projektowaniu działań w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej
P7S_WK	KA7_WK1	projektowanie i prowadzenie działań diagnostycznych uwzględniających specyfikę funkcjonowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym oraz ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, w tym zakres i jakość wsparcia społecznego;
	KA7_WK2	różne rodzaje i funkcje oceniania;
	KA7_WK3	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci lub uczniów;
	KA7_WK4	procesy komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłócenia;
	KA7_WK5	funkcjonowanie i dysfunkcje aparatu mowy, słuchu i wzroku oraz prawidłowe nawyki posługiwania się nimi;
	KA7_WK6	główne środowiska wychowawcze, ich specyfiki i procesy w nich zachodzące;
	KA7_WK7	strukturę i funkcje systemu oświaty oraz alternatywnych form edukacji: podstawy, cele, organizację oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych;

	KA7_WK8	zagadnienie edukacji międzykulturowej;
	KA7_WK9	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością, sposoby ich egzekwowania oraz propagowania w środowisku zarówno przedszkolnym oraz szkolnym, jak i pozaprzedzkolnym oraz pozaszkolnym;
UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:		
P7S_UW	KA7_UW1	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;
	KA7_UW2	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci lub uczniów oraz projektować i prowadzić działania pedagogiczne, a także planować, realizować i oceniać spersonalizowane programy kształcenia i wychowania;
	KA7_UW3	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci lub uczniów oraz grupy;
	KA7_UW4	dobierać, tworzyć, testować i modyfikować materiały, środki oraz metody adekwatnie do celów wychowania i kształcenia;
	KA7_UW5	skutecznie wykorzystywać technologię informacyjno-komunikacyjną w realizacji zadań dydaktycznych;
	KA7_UW6	funkcjonalnie posługiwać się pojęciami z zakresu wybranego obszaru wiedzy
P7S_UK	KA7_UK1	skutecznie wykorzystywać w pracy z dzieckiem lub uczniem informacje uzyskane na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza, i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia;
	KA7_UK2	poprawnie posługiwać się językiem polskim i obcym oraz wykazywać troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów;
	KA7_UK3	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;
	KA7_UK4	efektywnie pracować w środowiskach zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, w tym z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, wykorzystując kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne;
P7S_UO	KA7_UO1	identyfikować i rozbudzać zainteresowania dzieci lub uczniów oraz odpowiednio dostosowywać sposoby i treści kształcenia;
	KA7_UO2	rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów, w szczególności kreatywność, krytyczną refleksję i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów;
	KA7_UO3	identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych;
	KA7_UO4	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące dzieci lub uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;
	KA7_UO5	racjonalnie i zgodnie z zasadami techniki pracy umysłowej gospodarować czasem zajęć oraz odpowiedzialnie organizować pracę pozaszkolną dziecka lub ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;
	KA7_UO6	udzielać pierwszej pomocy;
P7S_UU	KA7_UU1	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych dzieci lub uczniów, z wykorzystywaniem różnych rodzajów zabaw;

	KA7_UU2	współpracować z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych
	KA7_UU3	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci lub uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;
	KA7_UU4	rozdzielać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, formułować cele i problemy badawcze, stosować dobór adekwatnych metod i technik, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań w obrębie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej
		KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:
P7S_KK	KA7_KK1	formowania właściwych zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki;
	KA7_KK2	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;
	KA7_KK3	projektowania i wdrażania działań mających na celu edukację aksjologiczną i wychowanie do wartości – wprowadzanie dzieci lub uczniów w świat wartości;
	KA7_KK4	autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi
P7S_KO	KA7_KO1	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej;
	KA7_KO2	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej oraz poza nimi;
	KA7_KO3	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci lub uczniów, a także podejmowania współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk;
P7S_KR	KA7_KR1	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
	KA7_KR2	projektowania działań zmierzających do rozwoju przedszkola lub szkoły oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji.

Objaśnienia oznaczeń:

P6, P7 – poziom PRK (6 - studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia i jednolite magisterskie)

S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W – wiedza	G – głębia i zakres
	K - kontekst
U – umiejętności	W – wykorzystanie wiedzy
	K – komunikowanie się
	O – organizacja pracy
	U – uczenie się
K – kompetencje społeczne	K – krytyczna ocena
	O - odpowiedzialność
	R – rola zawodowa

Część III. Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się. Treści programowe zajęć lub grup zajęć.

Grupa zajęć_1 MODUŁ PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

1) Wychowanie fizyczne

KA7_WG3, KA7_WG6, KA7_UO2, KA7_KR2 *

Gry i zabawy ruchowe. Podstawowe elementy techniczne gry w piłce siatkowej, w koszykówce, w piłce nożnej, tenisie stołowym i innych. Ćwiczenia ogólnorozwojowe kształtujące podstawowe cechy motoryczne. Nauka i ćwiczenia na przyrządach kształtujących siłę. Nauka i ćwiczenia na przyrządach aerobowych. Podstawowe formy z rytmiki – proste układy taneczne. Aerobic. *CrossFit & Fitness*.

2) Ochrona własności intelektualnej

KA7_WK7, KA7_WK10, KA7_UW3, KA7_KR2 *

Podstawowa terminologia z zakresu ochrony własności intelektualnej. Przedmiot i podmiot prawa autorskiego. Autorskie prawa majątkowe i osobiste. Umowy autorsko prawne. Dozwolony użytek, prawo cytatu. Plagiat. Odpowiedzialność prawna z tytułu popełnienia plagiatu. Ochrona wizerunku. Procedury ochrony własności – definicje i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego. Zarządzanie własnością intelektualną, a zarządzanie wiedzą. Zarządzanie własnością intelektualną w działalności naukowo-badawczej.

Grupa zajęć_2 MODUŁ PODSTAWY PSYCHOLOGII DLA NAUCZYCIELI

3) Podstawy psychologii ogólnej

KA7_WG2, KA7_WG6, KA7_UK3, KA7_KK1, KA7_KR2 *

Podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowa i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rola uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia. Teoria spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania.

4) Psychologia rozwojowa

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_UO1, KA7_UU2, KA7_KK1 *

Rozwój człowieka w cyklu życia, w tym proces rozwoju dziecka w kolejnych okresach dzieciństwa: rozwój fizyczny, motoryczny i psychospołeczny, rozwój procesów poznawczych, społeczno-emocjonalny i moralny, a także rozwój i kształtowanie się osobowości. Szczególne uzdolnienia dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Mechanizmy kształtowania się postaw dzieci lub uczniów. Rozpoznawanie barier i trudności udziału dzieci lub uczniów w różnych formach aktywności. Rozpoznawanie potrzeby psychospołecznego wsparcia dziecka lub ucznia.

5) Psychologia różnic indywidualnych

KA7_WG4, KA7_WK1, KA7_UW1

Różnice w zakresie inteligencji, osobowości, temperamentu i stylu poznawczego. Istota rozwoju psychoruchowego oraz zjawisko dysharmonii (asynchronii) rozwojowej. Norma rozwojowa (różnorodność ujęć), zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, psychologiczne koncepcje integralnego rozwoju dziecka (ucznia). Obserwacja zachowań społecznych i ich uwarunkowania.

6) Psychologia uczenia się

KA7_WG3, KA7_WG6, KA7_WK10, KA7_UW6, KA7_UK3, KA7_UO4, KA7_WG9 *

Psychologiczne podstawy procesu uczenia się dzieci lub uczniów: modele uczenia się (koncepcje klasyczne, współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych). Metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania. Trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, a także metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań. Sytuacje interpersonalne, zagadnienia: empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, negocjacji i rozwiązywania konfliktów,

reguły współdziałania, procesy i role grupowe. Obserwowanie procesu uczenia się dzieci lub uczniów i ich kontekstów. Analiza zdarzeń pedagogicznych w oparciu o zdobytą wiedzę psychologiczną.

7) Psychologia rozwoju osobistego nauczycieli

KA7_WG1, KA7_WK7, KA7_UO4, KA7_UU1, KA7_KR1, KA7_KR2 *

Znaczenie autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój. Indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami. Zagadnienia stresu i nauczycielskiego wypalenia zawodowego. Potrzeba korzystania z informacji zwrotnych dotyczących swojej pracy. Uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela. Znajomość własnych sposobów usensowniania świata. Umiejętności dokonywania autoanalizy sytuacji życiowej i zawodowej. Początkujący nauczyciel w szkolnej rzeczywistości. „Zasoby własne” w pracy nauczyciela - identyfikacja i rozwój. Planowanie działań na rzecz rozwoju osobistego i zawodowego.

8) Trening twórczości

KA7_WG3, KA7_UO1, KA7_UU3, KA7_WG9, KA7_KO2 *

Psychoedukacyjne zasady stymulowania kreatywności. Podstawowe założenia treningu kreatywności: etapy treningu twórczości; model rozwijania twórczego potencjału człowieka. Poznanie i testowanie metod, strategii, technik oraz ćwiczeń rozwijania: myślenia wyobraźniowego, ciekawości poznawczej, zdolności skojarzeniowych oraz ekspresji twórczej.

Grupa zajęć_3 MODUŁ PODSTAWY DZIAŁAŃ PEDAGOGICZNYCH

9) Podstawy pedagogiki

KA7_WG1, KA7_WG2, KA7_WG11, KA7_UW1, KA7_KK1 *

Nauka wśród innych form ludzkiego doświadczenia. Rodzaje wiedzy tworzonej w naukach społecznych. Myślenie potoczne i wyzwania które rodzi. Współczesne rozumienie humanizmu - świat humanistyczny i zadania edukacji humanistycznej. Klasyfikacje nauk pedagogicznych. Pogranicza pedagogiki i nauk pomocniczych. Przedmiot badań i system pojęciowy współczesnej polskiej pedagogiki. Wychowanie – pojęcie, znaczenia, dylematy. Filozoficzne podstawy edukacji. Związek teorii pedagogicznej z praktyką edukacyjną.

10) Historia wychowania

KA7_WG1, KA7_WG3, KA7_WK4, KA7_WK7, KA7_UO7, KA7_UU6 *

Historia wychowania jako dyscyplina. Wychowanie dzieci w starożytności. Znaczenie sofistyki w dziejach wychowania. Narodziny uniwersytetów, szkolnictwo w Polsce średniowiecznej. Reformacja i jej znaczenie w dziejach oświaty. Dziecko w humanistycznej myśli pedagogicznej renesansu. Koncepcja szkoły Jana Amosa Komeńskiego i Jana Henryka Pestalozziego. Komisja Edukacji Narodowej – działalność i znaczenie. Poglądy pedagogiczne Johna Locke'a. Teoria naturalnego wychowania dziecka Jana Jakuba Rousseau. Oświata i szkolnictwo polskie w okresie zaborów. Pierwsze placówki wychowania przedszkolnego i początkowego w Europie. Maria Grzegorzewska – twórczyni polskiej pedagogiki specjalnej i jej Metoda Ośrodków Pracy. Koncepcje wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego. Polska myśl pedagogiczna i pierwsze ochronki do 1918 roku. Organizacja wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego, myśl pedagogiczna i ideologie wychowawcze w II Rzeczypospolitej. Programy wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego od okresu powojennego do transformacji ustrojowej.

11) Teoria wychowania

KA7_WG1, KA7_WG3, KA7_WG8, KA7_WK7, KA7_UW5, KA7_KO2 *

Procesy wychowania (wybrane ujęcia teoretyczne): ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania. Istota wychowania. Zagadnienia wychowania jako spotkania w dialogu, wychowanie do odpowiedzialnej wolności. Typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami. Główne środowiska wychowawcze. Działalność wychowawcza nauczycieli w analizowana w różnorodnych kontekstach i jej prowadzenie (z wykorzystaniem posiadanej wiedzy w zakresie pedagogiki i psychologii). Swoistość działania pedagogicznego (analiza z wykorzystaniem wiedzy teoretycznej i praktycznej).

12) Pedagogika międzykulturowa

KA7_WK6, KA7_WK8, KA7_UK4, KA7_KO3

Cele i założenia pedagogiki międzykulturowej. Zróżnicowanie kulturowe w Polsce i idea pogranicza. Kwestia tożsamości z perspektywy pedagogiki międzykulturowej. Teorie nabywania tożsamości kulturowej w sytuacji zmiany kultury. Postawy wobec odmienności kulturowej. Główne środowiska wychowawcze, społeczeństwo wielokulturowe, podstawy dialogu międzykulturowego. zagadnienia wychowania jako spotkania w dialogu międzykulturowym, wychowanie do tolerancji oraz budowania społeczeństwa wielokulturowego. Typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami w środowisku wielokulturowym.

13) Socjologia edukacji

KA7_WK1, KA7_WK5, KA7_WK9, KA7_UU1, KA7_KR2 *

Wybrane teorie socjologiczne jako podstawa kształtowania się koncepcji socjologii edukacji. Socjalizacja w społeczeństwie ponowoczesnym. Socjologiczne opisy współczesności: funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek. Typy i role ideologii w życiu społecznym, ulokowanie społeczne, blokady i możliwości rozwojowe różnych grup społecznych oraz elementy socjologii edukacji. Szkoła/przedszkole jako środowisko społeczne. Dziecko lub uczeń i jego środowisko. Typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami. Edukacyjna wartość dodana (w tym socjologiczny kontekst)

14) Wybrane zagadnienia antropologii w edukacji

KA7_WG1, KA7_WG3, KA7_UO4, KA7_UU3, KA7_KK1 *

Przedmiot antropologii kulturowej. Kulturowe, antropologiczne, aksjologiczne opisy współczesności. Funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek. Przekaz kulturowy w edukacji. Antropologiczne podstawy wychowania. Analiza zagadnień z zakresu wiedzy o kulturze, jej elementach oraz miejscu i funkcji człowieka w kulturze. Kulturowe uwarunkowania procesów edukacyjnych w przedszkolu i klasach 1-3 szkoły podstawowej.

15) Pedagogika ogólna

KA7_WG2, KA7_WG8, KA7_UW5, KA7_UO3, KA7_KK1 *

Pedagogika jako nauka. Przedmiot badań i system pojęciowy współczesnej polskiej pedagogiki. Wychowanie – pojęcie, znaczenia, dylematy. Związek teorii pedagogicznej z praktyką edukacyjną. Znaczenie pedagogiki dla rozwoju osoby i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych. Klasyfikacje nauk pedagogicznych. Pogranicza pedagogiki i nauk pomocniczych. Krytyczna analiza wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki. Zmiany relacji między teorią a praktyką edukacyjną w kontekście ewolucji tożsamości pedagogiki. Pedagogika na mapie paradygmatów i teorii. Język pedagogiki – próba budowania systemu kategoryjnego różnych odmian pedagogiki współczesnej w kontekście mapy pojęciowej pedagogiki tradycyjnej. Krytyczna analiza teorii wychowania i kształcenia oraz ich wartości aplikacyjnych.

16) Wprowadzenie do pedagogiki porównawczej

KA7_WK7, KA7_UW1, KA7_KR2

Podstawowe pojęcia komparatystyki oświatowej i zależności między nimi. Komparatystyka oświatowa jako samodzielna dyscyplina naukowa, jej przedmiot, cele, zadania i funkcje. Międzynarodowe badania komparatystyczne: typy, rodzaje i wyniki analiz edukacji na świecie. Wskaźniki rozwoju nowoczesnych systemów oświatowych. Kulturowo-społeczny kontekst funkcjonowania i rozwoju współczesnej edukacji na świecie. Tendencje i kierunki rozwoju oświaty w społeczeństwie zaawansowanej nowoczesności. Edukacja w neoliberalnej i socjaldemokratycznej doktrynie społeczno-politycznej. Kulturowo-społeczny kontekst funkcjonowania i rozwoju współczesnej edukacji na świecie.

17) Etyka zawodu nauczyciela

KA7_WG1, KA7_WK7, KA7_UO3, KA7_UO6, KA7_UU6, KA7_KO2 *

Etyka zawodu nauczyciela. Znaczenie własnych postaw, założeń i intencji podczas działania pedagogicznego. Oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela. Stosowanie norm etycznych w działalności zawodowej nauczyciela. Szacunek dla godności człowieka. Etyka słowa. Kształtowanie postaw wobec zawodu nauczyciela. Definiowanie i rozstrzyganie dylematów etycznych

w zawodzie nauczyciela. Etyka i profesjonalizm w zawodzie nauczyciela przedszkola i klas 1-3 szkoły podstawowej. Pedagog wobec wyzwań współczesności.

18) Pedagogika społeczna

KA7_WG2, KA7_WK9, KA7_UK2, KA7_UK4, KA7_UO4, KA7_UO7 *

Geneza, rozwój pedagogiki społecznej. Prekursorzy i twórcy pedagogiki społecznej. Przedmiot, zadania, funkcje pedagogiki społecznej. Podstawowe kategorie pojęć z zakresu pedagogiki społecznej: profilaktyka, kompensacja, wsparcie społeczne, praca w środowisku, siły społeczne i ich organizacja. Główne środowiska życia człowieka, ich funkcje, przemiany i zagrożenia – rodzina, społeczność lokalna, grupa rówieśnicza Człowiek w sytuacji zagrożenia – przyczyny, istota problemu, przeciwdziałanie. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność jako niekorzystne zjawiska społeczne. Migracje zagraniczne – ustalenia terminologiczne, podstawowe formy. Wybrane dziedziny aktywności człowieka: kultura, czas wolny, rekreacja, aktywność społeczna i obywatelska, organizacje pozarządowe, wolontariat. Dziecko chore i niepełnosprawne w rodzinie, szkole i środowisku rówieśniczym. Człowiek w obliczu śmierci. Formy pomocy dzieciom chorym i niepełnosprawnym w środowisku lokalnym. Wolontariat jako forma pomocy człowiekowi i odpowiedź na współczesne potrzeby społeczne. Integracja oddziaływań pedagogicznych rodziny, przedszkola i szkoły na rzecz dziecka. Idea szkoły środowiskowej.

19) Kierunki wychowania w pedagogice XX i XXI wieku

KA7_WG2, KA7_WK6, KA7_UK2, KA7_KO2

Czynniki determinujące rozwój kierunków wychowania. Klasyfikacje kierunków w pedagogice XX wieku. Od pedagogiki filozoficznej do pedagogiki empirycznej: tradycje pedagogiki filozoficznej, narodziny i rozwój empirycznej pedagogiki naukowej. Pedagogiczny przełom – ruch Nowego Wychowania i jego przedstawiciele. Krytyka szkoły tradycyjnej – manifest Ellen Key „Stulecie dziecka”. Nurty teoretyczne w polskiej pedagogice XX wieku: pedagogika psychologiczna, pedagogika socjologiczna, pedagogika kultury, egzystencjalizm. Nowe nurty ostatnich dziesięcioleci. Procesy dyferencjacji i integracji w naukach o wychowaniu.

20) Podstawy edukacji ustawicznej lub Andragogika

Podstawy edukacji ustawicznej

KA7_WG2, KA7_UO2, KA7_UO4

Definicja i komponenty kształcenia ustawicznego. Zasady edukacji ustawicznej. Rozwój kompetencji kluczowych w kontekście idei uczenia się przez całe życie. Autoedukacja jako podstawowy proces w nurcie rozwoju idei edukacji ustawicznej. Uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela. Planowanie i organizacja własnej pracy. Planowanie działania na rzecz rozwoju nauczyciela. Biografia edukacyjna – nową wersją życia. Ciągłe doskonalenie swojej wiedzy merytorycznej i umiejętności zawodowych; projektowanie drogi osiągania skuteczności zawodowej i charakteryzowanie jej determinanty.

lub

Andragogika

KA7_WG2, KA7_UO2, KA7_UO4

Intelektualne możliwości rozwojowe człowieka w okresie dorosłości. Instytucjonalny i metodyczny wymiar wspomagania rozwoju nauczyciela. Problemy późnej dorosłości (na przykładzie nauczycieli) i implikacje społeczne wynikające ze starzenia się populacji. Kształtowanie własnej przyszłości na podstawie analiz biograficznych (z wykorzystaniem biografii rodzinnych). Wykorzystanie potencjału doświadczeń międzygeneracyjnych dla edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Grupa zajęć_4 MODUŁ PODSTAWY DYDAKTYKI NAUCZANIA ZINTEGROWANEGO

21) Dydaktyka

KA7_WG3, KA7_WK7, KA7_WK10, KA7_UW6, KA7_UU2, KA7_KK1, KA7_KK2 *

Etymologia, geneza i znaczenie nazwy „dydaktyka” - przemiany dydaktyki jako nauki. Struktura nauk dydaktycznych. Kluczowe pojęcia w dydaktyce. Wartości, modele i zasady krytycznej praktyki. Autonomia i odpowiedzialność dydaktyczna nauczyciela. Zasady tworzenia autorskich programów nauczania oraz zarządzania wiedzą w społeczeństwie informacyjnym. Proces nauczania-uczenia się.

Paradygmaty obiektywistyczne i interpretatywno-konstruktywistyczne w planowaniu uczenia się dzieci. Style i techniki pracy z dzieckiem lub uczniem. Twórcza interpretacja i projektowanie nowych rozwiązań dydaktycznych. Programy kształcenia i innowacje pedagogiczne. Stymulowanie partycypacyjne, proaktywne, refleksyjne, wspólne, kooperatywne uczenie się dzieci lub uczniów. Kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów.

22) Metodyka kształcenia zintegrowanego w klasach I - III szkoły podstawowej

KA7_WG1, KA7_WG2, KA7_UW1, KA7_UW5, KA7_UK2, KA7_UO2, KA7_UO3, KA7_UO5, KA7_KK4

Istota kształcenia zintegrowanego. Cele edukacji wczesnoszkolnej. Zasady projektowania działań edukacyjnych. Wiedza filozoficzna, psychologiczna, społeczna i pedagogiczna jako podstawa projektowania działań edukacyjnych w szkole. Koncepcje integracji różnych obszarów wiedzy. Style i techniki pracy z uczniem związane z łączeniem różnych obszarów wiedzy, stymulowanie partycypacyjnego, proaktywnego, refleksyjnego, wspólnego, kooperatywnego uczenia się uczniów - projektowanie zajęć. Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów - projektowanie zajęć. Krytyczna ocena tworzonej praktyki edukacyjnej z wykorzystaniem posiadanej wiedzy.

Grupa zajęć_5 MODUŁ PODSTAWY PEDAGOGIKI PRZEDSZKOLNEJ I WCZESNOSZKOLNEJ

23) Współczesne koncepcje dziecka i dzieciństwa

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_WK1, KA7_UW7, KA7_UO1, KA7_KK1 *

Koncepcje dziecka i dzieciństwa (*Childhood Studies*) i ich uwarunkowania kulturowe i społeczne. Interdyscyplinarne zagadnienia dobrostanu dziecka. Perspektywy metodologiczne badań nad dzieckiem i dzieciństwem. Wymagania etyczne badań naukowych z udziałem dzieci; podmiotowość i pełnomocność dziecka w edukacji. Procesy związane z wychowaniem i kształceniem dzieci i uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem fazy wczesnego, średniego i późnego dzieciństwa, w perspektywie interdyscyplinarnej: psychologicznej, pedagogicznej, aksjologicznej i socjologicznej. Etyczny wymiar pracy z dzieckiem.

24) Filozoficzne podstawy wychowania

KA7_WG1, KA7_WG3, KA7_WG5, KA7_WK3, KA7_KK1 *

Ontologiczne, aksjologiczne, podstawy wychowania uznawane za myślowy fundament edukacji w kulturze europejskiej. Wychowanie w świetle koncepcji filozoficznych, proces wychowania dzieci i uczniów w perspektywie filozoficznej. Wiedza filozoficzna jako podstawa do osobowego i integralnego rozwoju siebie i ucznia. Dobór i interpretowanie tekstów źródłowych i naukowych w zakresie filozofii wychowania dziecka.

25) Pedagogika przedszkolna

KA7_WG2, KA7_WG3, KA7_WG7, KA7_WK3, KA7_WK4, KA7_UO5, KA7_KK3

Terminologia używana w pedagogice przedszkolnej, jej źródła, miejsce oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Miejsce pedagogiki przedszkolnej w systemie nauki oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi. Typy, cele i zasady funkcjonowania instytucji edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci w wieku przedszkolnym. Cele i zasady współpracy przedszkola z podmiotami zewnętrznymi. Modele, funkcje, szanse i zagrożenia współpracy. Rola nauczyciela w rozwijaniu postaw i zachowań dzieci. Analiza i interpretacja złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i kulturowych, a także motywów i wzorów ludzkiego zachowania. Style wychowania w praktyce wychowawczej, ich wartościowe cechy i zagrożenia dla podmiotowości dziecka. Skuteczne porozumiewanie się z różnymi odbiorcami, w tym z dziećmi, rodzicami lub opiekunami oraz specjalistami, z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych.

26) Pedagogika wczesnoszkolna

KA7_WG2, KA7_WK3, KA7_WK4, KA7_UK1, KA7_KK3

Terminologia używana w pedagogice wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Miejsce pedagogiki wczesnoszkolnej w systemie nauki oraz jej

przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi. Typy, cele i zasady funkcjonowania instytucji edukacyjnych przeznaczonych dla uczniów w młodszym wieku szkolnym. Cele i zasady współpracy szkoły i nauczyciela z podmiotami zewnętrznymi oraz modele, funkcje, szanse i zagrożenia współpracy. Rola nauczyciela w rozwijaniu postaw i zachowań uczniów. Wybrane modele i koncepcje pedagogiczne w edukacji wczesnoszkolnej. Analiza i interpretacja złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i kulturowych. Motywy i wzory ludzkiego zachowania. Style wychowania w praktyce edukacyjnej, ich wartościowe cechy i zagrożenia dla podmiotowości ucznia. Porozumiewanie się z różnymi odbiorcami, w tym z uczniami, rodzicami lub opiekunami oraz specjalistami, z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych.

27) Edukacja dziecka na świecie

KA7_WG2, KA7_WK7, KA7_UW6, KA7_KK4

Modele szkoły i edukacji na świecie. Alternatywne systemy edukacyjne na świecie. Typy, cele i zasady funkcjonowania instytucji edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym. Wychowanie i kształcenie dzieci i uczniów na świecie w perspektywie interdyscyplinarnej.

Grupa zajęć_6 MODUŁ KOMPETENCJE MERYTORYCZNE NAUCZYCIELA PRZEDSZKOLA I KLAS I - III

28) Podstawy edukacji językowej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_UK2, KA7_KK4

Podstawowe pojęcia, zjawiska i zagadnienia z zakresu nauki o języku (fonetyka, fleksja, słowotwórstwo, leksyka i frazeologia, składnia) i ich zastosowanie w edukacji dziecka i ucznia. Podstawy i zakres doboru treści nauczania dzieci lub uczniów w zakresie języka polskiego. Prawidłowości i warunki rozwoju mowy dziecka i tworzenia wypowiedzi przez dzieci i uczniów. Kategorie prymarne i sekundarne zjawisk językowych odpowiednie dla dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym. Wypowiedzi ustne i pisemne na określone tematy - klarowność, spójność i precyzja. Dbałość poprawność językową w odniesieniu do mowy i pisma.

29) Podstawy edukacji literackiej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4

Pojęcia z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku. Klasyczna i współczesna literatura dla dzieci, kultura dla dziecięcego odbiorcy. Analiza i interpretacja zróżnicowanych formalnie dzieł literackich oraz kulturowych. Działania na rzecz rozwoju swojej wiedzy i umiejętności w zakresie edukacji literackiej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej.

30) Podstawy edukacji matematycznej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4

Podstawowe struktury matematyki szkolnej (liczby i ich własności, zbiory liczbowe, działania na liczbach, figury, relacje i zależności funkcyjne, reprezentacje graficzne, własności działań na liczbach, systemy pozycyjne i niepozycyjne, zagadnienia miarowe w geometrii, klasyfikowanie figur geometrycznych, symetria). Analiza treści nauczania matematyki w zakresie starszych klas szkoły podstawowej. Proste konstrukcje geometryczne, figury płaskie i przestrzenne. Kodowanie położenia na płaszczyźnie i w przestrzeni. Elementy statystyki opisowej, graficzne reprezentowanie danych. Algorytmy i konstrukcje rekurencyjne. Zastosowania matematyki w życiu codziennym oraz w innych obszarach, w tym w technice, sztuce, ekonomii i przyrodzie.

31) Podstawy edukacji informatycznej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4

Podstawowe pojęcia informatyki z zakresu, w jakim ma ona zastosowanie w pracy z dziećmi lub uczniami. Zasady: modelowania rzeczywistych sytuacji i reprezentowania danych, gromadzenia danych i ich przetwarzania, projektowania algorytmów oraz ich realizacji przy użyciu komputera, organizacji i funkcjonowania urządzeń elektronicznych, komputerów i sieci komputerowej oraz ich wykorzystania. Społeczne aspekty informatyki i jej zastosowań. Wpływ informatyki na rozwój społeczeństwa oraz zagrożenia w świecie wirtualnym. Uwarunkowania zawodowego rozwoju nauczyciela z

wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej i informatyki. Komputerowe programy edukacyjne przeznaczone dla dzieci i uczniów. Projektowanie prostych, funkcjonalnych baz danych. Walory użytkowe komputerowego programu edukacyjnego. Organizowanie bezpiecznego środowiska pracy z komputerem.

32) Podstawy edukacji medialnej

KA7_WK9, KA7_UW4, KA7_UW7, KA7_UO1, KA7_UU4, KA7_UU5, KA7_KK2 *

Znajomość informatyki w zakresie, w jakim naucza się i stosuje tę dziedzinę w pracy z dziećmi (uczniami): umiejętność abstrakcyjnego myślenia w modelowaniu rzeczywistych sytuacji i reprezentowaniu danych, gromadzeniu i ich przetwarzaniu, umiejętność projektowania algorytmów oraz ich realizacji w postaci komputerowej, rozumienie organizacji i funkcjonowania urządzeń elektronicznych, komputerów i sieci komputerowej oraz ich wykorzystania, rozumienie społecznych aspektów informatyki i jej zastosowań oraz wpływu informatyki na rozwój społeczeństw. Rozwijanie środowiska kształcenia informatycznego. Profilaktyka zagrożeń w świecie wirtualnym. Profesjonalny rozwój z wykorzystaniem TIK i informatyki

33) Dzieje wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego

KA7_WG1, KA7_WG4, KA7_WK1, KA7_WK4, KA7_UO7, KA7_UU1 *

Zdobycie wiedzy z zakresu dziejów wychowania przedszkolnego i nauczania wczesnoszkolnego, myśli i doktryn pedagogicznych oraz ideałów wychowawczych; przemian zawodu nauczyciela, szkolnictwa i instytucji oraz środowisk wychowujących. Nabycie świadomości kulturotwórczej roli tradycji wychowawczej stanowiącej dla przyszłego pedagoga źródło inspiracji zawodowej oraz refleksji nad współczesną teorią i praktyką pedagogiczną.

34) Podstawy edukacji regionalnej

KA7_WG11, KA7_WG12, KA7_WK5, KA7_UO7, KA7_UU5, KA7_WG9 *

Zajęcia mają na celu wskazanie miejsca regionu w całościowej tożsamości społeczno-kulturowej człowieka. Duże znaczenie będzie przywiązywane do integralności natury i kultury w budowaniu homoestazy w aktywności człowieka. Wykład ma za zadanie: wprowadzić studenta w problematykę tożsamości społeczno-kulturowej i ukazać miejsce jakie zajmuje w niej tożsamość regionalna, ukazać różnorodność treści wykorzystywanych w budowaniu identyfikacji z regionem w kontekście, geograficznym, biologicznym, historyczno-kulturowym; ukazać znaczenie tożsamości społeczno-kulturowej w budowaniu pozytywnych relacji interpersonalnych

35) Podstawy śpiewu zespołowego

KA7_UO1, KA7_UO5, KA7_UU1, KA7_UU6, KA7_KO1 *

Terminologia z zakresu muzyki i jej zastosowanie w edukacji muzycznej. Źródła kultury muzycznej, ich kulturowe i społeczne uwarunkowania oraz znaczenie dla rozwoju dziecka. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Formy wykonywania muzyki, budowa utworów muzycznych, podstawowe terminy notacji muzycznej. Podstawowy repertuar muzyczny dla dzieci w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji muzycznej w Polsce i na świecie.

36) Podstawy przedsiębiorczości i ekonomii dla dzieci

KA7_WK1, KA7_WK9, KA7_UW6, KA7_UO1, KA7_UO5, KA7_UU5 *

Kluczowe pojęcia z zakresu przyrody ożywionej i nieożywionej. Podstawowe pojęcia wiedzy o społeczeństwie. Umiejętność dokonywania analizy oraz interpretacji struktury i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społecznego. Wiedza na temat przedsiębiorczości i podstaw ekonomii

37) Podstawy edukacji przyrodniczo-społecznej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4, KA7_KO3

Kluczowe pojęcia, procesy oraz zjawiska z zakresu przyrody ożywionej i nieożywionej występujące w otoczeniu dziecka lub ucznia. Podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o społeczeństwie. Idea zrównoważonego rozwoju. Podstawy przedsiębiorczości i ekonomii. Analiza i interpretacja powszechnie występujących w przyrodzie procesów, cykli i zjawisk. Zależności w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego i społecznego. Gatunki roślin i zwierząt najczęściej występujące w otoczeniu dziecka lub ucznia. Proste badania ilustrujące spotykane zjawiska przyrodnicze. Idea dbałości

o otoczenie przyrodnicze i społeczne. Analiza oraz interpretacja struktury i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społecznego.

38) Podstawy edukacji plastycznej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4

Podstawy teorii estetyki i kultury, jej zastosowanie w edukacji plastycznej dziecka lub ucznia. Zasoby i zasady upowszechniania różnorodnych przekazów wizualnych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie plastyki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji plastycznej w Polsce i na świecie. Podstawy rysunku. Projektowanie przekazów wizualnych dostosowanych do okoliczności. Wykonanie odręcznie szkicu określonego przedmiotu. Upowszechnianie sztuk pięknych.

39) Podstawy edukacji muzycznej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4

Terminologia z zakresu muzyki i jej zastosowanie w edukacji muzycznej. Źródła kultury muzycznej, ich kulturowe i społeczne uwarunkowania oraz znaczenie dla rozwoju dziecka lub ucznia. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Odmiany, faktury utworów muzycznych ze względu na sposób wykonywania muzyki. Podstawowe zagadnienia z zakresu form muzycznych. Podstawowe terminy notacji muzycznej. Podstawowy repertuar muzyczny w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji muzycznej w Polsce i na świecie.

40) Podstawy edukacji technicznej

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4

Założenia, cele i treści kształcenia ogólnotechnicznego dzieci lub uczniów. Sytuacje dziecka w świecie współczesnej techniki. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie techniki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Współczesne koncepcje i modele edukacji technicznej w Polsce i na świecie. Warunki bezpieczeństwa dzieci lub uczniów w otoczeniu techniki. Zasady bezpiecznego posługiwania się urządzeniami technicznymi. Zasady rozwiązywania praktycznych problemów związanych z techniką.

41) Podstawy wychowania fizycznego

KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_UO6, KA7_KK4

Terminologia z zakresu aktywności i sprawności fizycznej. Związki aktywności i sprawności fizycznej ze zdrowiem. Formy aktywności fizycznej dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci lub uczniów, zachęcające dzieci lub uczniów do aktywności fizycznej. Proces uczenia się i nauczania czynności ruchowych. Zaburzenia postawy ciała i prawidłowe wzorce ruchu. Wybrane współczesne koncepcje i modele wychowania fizycznego w Polsce i na świecie. Dbałości o aktywność fizyczną dzieci i uczniów.

42) Podstawy edukacji zdrowotnej

KA7_WG5, KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_UO6, KA7_KK4

Modele, uwarunkowania i zagrożenia zdrowia, w tym zdrowia psychicznego. Istota umiejętności życiowych (*life skills*) i zachowań prozdrowotnych. Podstawowe zagadnienia rozwoju biologicznego człowieka. Sposoby wspomagania dziecka lub ucznia w działaniach na rzecz zdrowia i niwelowania stanów zagrażających zdrowiu, możliwości zmian w otoczeniu dziecka lub ucznia. Procesy uczenia się mózgu. Sytuacje zagrożenia dla zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, i odpowiednie reagowanie. Zasady udzielania pierwszej pomocy. Zachowania prozdrowotne. Koncepcje dbania o zdrowie i ochronę środowiska.

43) Podstawy komunikacji międzykulturowej

KA7_WG13, KA7_WK4, KA7_UW6, KA7_UK4, KA7_KK4

Istota kompetencji międzykulturowych i ich kształtowanie w procesie wychowania. Podstawy dialogu międzykulturowego. Bariery komunikacyjne w środowisku wielokulturowym – diagnozowanie i przezwyciężanie. Usprawnianie komunikacji z dzieckiem w sytuacji różnic kulturowych. Przestrzeń religijna jako sfera komunikacji międzykulturowej – element kompetencji nauczyciela.

44) Wprowadzenie do metody matematycznej

KA7_WG2, KA7_WG13, KA7_UW6, KA7_KK4

Istota poznania matematycznego. Mechanizm nabywania wiedzy matematycznej. Rozumowanie matematyczne w zakresie matematyki szkolnej, w tym wnioskowanie dedukcyjne, argumentowanie, wnioskowanie logiczne. Eksperymenty numeryczne i geometryczne. Regularności prowadzące do uogólnień, uzasadnianie uogólnień. Formułowanie i weryfikacja hipotez.

45) Język obcy (cz.1, cz.2, cz.3, cz.4)

KA7_WG7, KA7_WK8, KA7_UW6, KA7_UK2, KA7_UK4, KA7_KK1

Doskonalenie umiejętności rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania i pisania w języku obcym. Znajomość kultury państw z danego obszaru językowego. Przygotowanie merytoryczne i praktyczne do nauczania języka obcego (pogłębione kompetencje leksykalne, gramatyczne, fonetyczne i socjokulturowe w komunikowaniu się w języku obcym). Przygotowanie do prowadzenia zajęć w języku obcym na podstawie przedmiotowej literatury z wykorzystaniem rymowanek, piosenek i zabaw dla dzieci w języku obcym. Samodzielne zdobywanie wiedzy i rozwijanie zawodowych umiejętności z wykorzystaniem różnych źródeł w języku obcym.

Grupa zajęć_7 MODUŁ KOMPETENCJE METODYCZNE NAUCZYCIELA PRZEDSZKOLA I SZKOŁY

46) Edukacja polonistyczna

KA7_WG2, KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UW6, KA7_UK2, KA7_KK4

Sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej dotyczącej nauki o języku, kulturze i literaturze do projektowania zajęć w zakresie edukacji polonistycznej w klasach I–III szkoły podstawowej i osiągnięcia założonych efektów. Spersonalizowane strategie edukacyjne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności mówienia, czytania, pisania oraz rozumienia i analizy czytanych tekstów, tworzenia wypowiedzi w języku pisanim i mówionym (w tym prac twórczych), stosowanie poprawnych form gramatycznych i ortograficznych. Sposoby rozwijania zainteresowań i pasji czytelniczych uczniów poprzez wykorzystywanie różnych typów tekstów w pracy z uczniami. Projektowanie działań nauczyciela i aktywności uczniów służących rozwojowi umiejętności czytania, mówienia i pisania w różnych formach. Wykorzystanie ćwiczeń stylistycznych, gramatycznych, ortograficznych, słownikowo-frazeologicznych i syntaktycznych w rozwijaniu kompetencji polonistycznych uczniów klas I–III.

47) Metodyka nauczania języka obcego w klasach I- III

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UK2, KA7_KK4

Istota i sens nauczania języka obcego (etap początkowy w nauczaniu i uczeniu się języków obcych, akwizycja języka obcego w klasach I–III, sukces i niepowodzenie w uczeniu się języka obcego dzieci w klasach I–III). Istota i sens metod nauczania języka angielskiego: co to znaczy znać język obcy (znaczenie umiejętności językowych nauczyciela w nauczaniu języka obcego w klasach I–III), metoda naturalna (*The Natural Approach*), elementy metody audiolingwalnej (ALM) – dryle językowe, metoda reagowania całym ciałem (*Total Physical Response*), podejście komunikacyjne (*The Communicative Approach*), metoda zintegrowanego nauczania języka i przedmiotu (CLIL); techniki rozwijające sprawność mówienia (kształtowanie poprawnej wymowy), pisanie, czytanie i rozumienie ze słuchu w nauczaniu języka obcego: gry, zabawy, teatr, drama, *storytelling*, pantomima, piosenki, wierszyki, rymowanki, zajęcia plastyczne, projekty językowe, efektywne wykorzystanie multimediów); rozwijanie świadomości różnorodnych akcentów językowych; rozwijanie elementów kompetencji interkulturowej; rodzaje i rola motywacji w nauczaniu języka obcego w klasach I–III; zastosowanie najnowszych technologii w nauczaniu języka obcego dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Analiza *Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej* (klasy I–III) w zakresie języka obcego; planowanie procesu nauczania (etapy lekcji, konspekt, rozkład materiału). Opracowywanie materiałów dydaktycznych, sterowanie interakcją, kierowanie klasą. Testowanie i ocenianie.

48) Edukacja matematyczna

KA7_WG2, KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UW6, KA7_KK4

Stadia rozwoju umysłowego ucznia w kontekście zakresu edukacji matematycznej i metod kształcenia matematycznego. Zagadnienia edukacji matematycznej w klasach I–III szkoły podstawowej. Formy

aktywności uczniów sprzyjające kształtowaniu pojęć i umiejętności matematycznych uczniów. Podejścia do rozwiązywania zadań tekstowych. Reprezentacje graficzne wykorzystywane w ćwiczeniach rachunkowych i rozwiązywaniu zadań tekstowych. Kształtowanie umiejętności logicznego i krytycznego myślenia, stawiania i weryfikowania hipotez, dostrzegania i wykorzystywania regularności i analogii, używania argumentacji i kontrprzykładów. Gry matematyczne, ich znaczenie i wykorzystanie w realizacji celów dydaktycznych. Projektowanie sytuacji stwarzających możliwości kształtowania u uczniów pojęć i umiejętności matematycznych, rozwijania wyobraźni i orientacji przestrzennej. Sposoby motywowania uczniów do stosowania zasad logicznego myślenia. Sytuacje edukacyjne skłaniające uczniów do konstruowania hipotez i ich weryfikacji. Pomoce dydaktyczne w procesie nauczania - uczenia się matematyki. Rola błędów popełnianych przez uczniów w procesie uczenia się matematyki. Praca z uczniami o szczególnych uzdolnieniach matematycznych. Pakiety wspierające nauczanie matematyki. Przygotowanie ucznia do udziału w konkursach matematycznych.

49) Edukacja społeczno-przyrodnicza

KA7_WG2, KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UW6, KA7_KO3

Sposoby wykorzystywania wiedzy merytorycznej o środowisku przyrodniczym i społecznym do projektowania zajęć dydaktycznych w klasach I–III szkoły podstawowej. Organizacja zajęć badawczych umożliwiających zrozumienie otaczającego środowiska. Idea zrównoważonego rozwoju i możliwości jej realizacji w klasach 1-3. Działania na rzecz środowiska. Sposoby kształtowania przedsiębiorczości uczniów. Metody i formy organizacji zajęć umożliwiające osiągnięcie celów dydaktycznych i rozwój zainteresowań dzieci środowiskiem przyrodniczym i społecznym. Planowanie i wykonywanie prostych doświadczeń za pomocą przedmiotów codziennego użytku i analizowanie z uczniami ich przebieg. Rozwijanie myślenie naukowego. W i podtrzymywanie w uczniach ciekawości odkrywcy. Uwrażliwianie na problemy ekologiczne.

50) Edukacja informatyczna

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UW5, KA7_KK1

Wykorzystanie typowych aplikacji komputerowych do komponowania ilustracji graficznych, pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, korzystania z usług w sieciach komputerowych oraz pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji. Sytuacje problemowe - ich modelowanie i rozwiązywanie. Algorytmy - tworzenie i ich odtwarzanie poza komputerem oraz w wersji komputerowej. Rozwijanie u uczniów umiejętności programowania w środowisku blokowo-wizualnego języka programowania. Rola integrowania zajęć edukacji informatycznej z aktywnościami wizualnymi, słuchowymi i kinestetycznymi. Kształtowanie u uczniów odpowiedzialności za swoją działalność w świecie mediów cyfrowych. Kształtowanie celowego i właściwego posługiwania się przez uczniów typowymi aplikacjami komputerowymi do komponowania ilustracji graficznych, pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, korzystania z usług w sieciach komputerowych oraz pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji.

51) Edukacja plastyczna

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KK1

Etapy, metody i formy projektowania działań plastycznych ucznia. Sposoby rozwijania twórczej aktywności ucznia. Zasady projektowania zajęć plastycznych w klasach I–III szkoły podstawowej. Metody i techniki diagnozowania ucznia w zakresie jego zdolności plastycznych i monitorowania jego rozwoju. Rozwijanie samodzielnej, twórczej aktywności uczniów w obszarze działań plastycznych. Projektowanie zajęć inspirujących uczniów do działań twórczych.

52) Edukacja muzyczna

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KK1

Zasady projektowania zabaw rytmiczno-umykalniających dla dzieci w klasach I–III szkoły podstawowej. Utwory muzyczne w edukacji uczniów klasach I–III szkoły podstawowej. Zasady projektowania zajęć umykalniających zorientowanych na czerpanie przyjemności z działań podejmowanych przez dzieci lub uczniów, a nie na efekt. Sposoby rozwijania twórczej aktywności ucznia. Metody i techniki diagnozowania ucznia w zakresie jego zdolności muzycznych i monitorowania jego rozwoju muzycznego. Rozwijanie zainteresowań muzycznych uczniów. Wspólne wykonawstwo muzyczne jako działania kulturotwórcze i chroniące dziedzictwo narodowe.

53) Edukacja techniczna

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KK4

Etapy, metody i formy projektowania działań technicznych ucznia. Idea inicjacji technicznej i myślenia politechnicznego uczniów. Zadania twórcze związane z wypracowaniem sposobów rozwiązywania problemów technicznych. Czynności manipulacyjne i konstrukcyjne, zadania wytwórcze w edukacji technicznej. Projektowanie zajęć technicznych. Kształtowanie umiejętności technicznych uczniów w nawiązaniu do techniki, kultury i sztuki ludowej. Projektowanie sekwencji działań technicznych uczniów z uwzględnieniem różnic indywidualnych. Rozwijanie zainteresowań technicznych uczniów.

54) Edukacja zdrowotna

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UO6, KA7_KK1

Wykorzystanie modeli zdrowia jako inspiracji do planowania edukacji zdrowotnej uczniów klas I-III. Metody projektowania różnych form aktywności w kontekście profilaktyki zdrowia oraz rozwijania kultury zdrowotnej uczniów - planowanie zajęć w klasach I-III. Sposoby rozwijania postawy prozdrowotnej uczniów. Planowanie działań mających na celu umiejętność zachowania się w sytuacji zagrożenia zdrowia i niesienia pierwszej pomocy. Dbłość o zdrowie i ochronę środowiska.

55) Edukacja w zakresie wychowania fizycznego

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KK1

Zasady demonstrowania ćwiczeń ruchowych. Planowanie, organizowanie aktywności fizycznej uczniów, w tym ćwiczeń fizycznych, zabaw i gier ruchowych w sali sportowej, na boisku szkolnym i w terenie, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Metody diagnozowania ogólnej sprawności fizycznej, w szczególności zdolności motorycznych powiązanych ze zdrowiem. Zasady oceny wysiłku i osiągnięć uczniów. Strategie realizacji zajęć uwzględniające potrzeby i możliwości rozwojowe i zdrowotne uczniów. Bezpieczeństwo dzieci lub uczniów podczas ćwiczeń ruchowych.

56) Edukacja regionalna lub Tematyka lokalna w edukacji dzieci

Edukacja regionalna

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KO3

Kultura regionu w kształtowaniu tożsamości społecznej nauczycieli i wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej i ich wychowanków. Dziedzictwo kulturowe regionu wykorzystywane w pracy dydaktycznej nauczyciela przedszkola i wczesnej edukacji. Specyfika i walory regionu w aspekcie historycznym, geograficznym, przyrodniczym i kulturowym. Sposoby zapoznawania dzieci i uczniów z regionem. Region jako mała ojczyzna.

lub

Tematyka lokalna w edukacji dzieci

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KO3

Wykorzystywanie wiedzy historycznej, przyrodniczej i społecznej uwzględniającej specyfikę lokalną (regionu, własnej miejscowości) w przygotowaniu zajęć w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Analiza zjawisk i procesów lokalnych jako podstawa do zrozumienia historii, geografii, kultury regionu. Edukacja poza klasą w budowaniu identyfikacji lokalnej/regionalnej. Identyfikacja lokalna jako wartość w wychowaniu.

57) Metodyka wychowania w przedszkolu cz. 1

KA7_WG2, KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UK2, KA7_UO3, KA7_KK4

Metodyka jako dyscyplina praktyczna; analiza treści programowych zawartych w obowiązujących nauczyciela dokumentach; poznanie teorii pedagogicznych wpierających rozwój dzieci i ich implementacja w praktyce; tryb życia w przedszkolu; poznawczy obszar rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, rola pytań w pracy nauczyciela; okazje edukacyjne, zajęcia dydaktyczne i projekt jako formy wspomagania rozwoju dziecka i konstruowania treści programowych; stosowanie metod, zasad i form pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, formy rozwoju mowy i myślenia, wczesne czytanie w przedszkolu, treści matematyczne w edukacji przedszkolnej; organizowanie przestrzeni sali przedszkolnej i placu przedszkolnego.

58) Metodyka wychowania w przedszkolu cz. 2

KA7_WG2, KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UK2, KA7_UO3, KA7_KK4

Społeczny obszar rozwoju dziecka; współpraca z rodziną; organizacja życia w grupie przedszkolnej; przygotowanie dziecka do podjęcia obowiązku szkolnego; wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi; konstruktywne uczestnictwo dzieci i wspólnoty przedszkolnej w działaniach społeczności lokalnej i w procesach podejmowania decyzji na wielu szczeblach (od lokalnego i krajowego, po europejski i międzynarodowy); wzmocnienie emocjonalnego obszaru rozwoju dzieci; inspirowanie dzieci do podejmowania samodzielnej aktywności poznawczej w różnych obszarach rzeczywistości; otoczenie społeczne i przyrodnicze jako źródło doznań estetycznych; sytuacje doświadczania różnych sposobów przekazywania idei między twórcą a odbiorcą w tekstach pisanych (drukowanych i cyfrowych), teatrze, filmie, tańcu, grach, sztuce i wzornictwie, muzyce i architekturze, a także w formach hybrydowych; aktywności polegające na wykorzystywaniu szans i pomysłów oraz przekształcania ich w wartość dla innych osób.

59) Metodyka wczesnego nauczania języka angielskiego

KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UK2, KA7_KK4

Istota i sens nauczania języka obcego (etap początkowy w nauczaniu i uczeniu się języków obcych, język ojczysty w procesie akwizycji i procesie uczenia się języka obcego, wyznaczniki akwizycji języka drugiego, akwizycja i uczenie się języka obcego w przedszkolu, sukces i niepowodzenie w uczeniu się języka obcego dzieci w wieku przedszkolnym). Istota i sens metod nauczania języka angielskiego: co to znaczy znać język obcy (znaczenie umiejętności językowych nauczyciela w nauczaniu języka obcego w klasach I-III), metoda naturalna (*The Natural Approach*), elementy metody audiolingwalnej (ALM) – dryle językowe, metoda reagowania całym ciałem (*Total Physical Response*), podejście komunikacyjne (*The Communicative Approach*), metoda zintegrowanego nauczania języka i przedmiotu (CLIL); techniki rozwijające sprawność mówienia (kształtowanie poprawnej wymowy) i rozumienia ze słuchu w nauczaniu języka obcego: gry, zabawy, teatr, drama, storytelling, pantomima, piosenki, wierszyki, rymowanki, zajęcia plastyczne, projekty językowe, efektywne wykorzystanie multimediów); rola motywacji w nauczaniu w procesie opanowywania języka obcego i poznawania innej kultury; zastosowanie najnowszych technologii w nauczaniu języka obcego dzieci w wieku przedszkolnym. Analiza „*Podstawy programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego*” w zakresie języka obcego; tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających budowaniu zainteresowania dzieci językiem obcym nowożytnym, zachęcanie do poznawania innych kultur, planowanie procesu opanowywania języka obcego przez dzieci w wieku przedszkolnym (podejście holistyczne), projektowanie działań z wykorzystaniem nauczania sytuacyjnego, strategie tworzenia warunków do nauczania-uczenia się sytuacyjnego w codziennej aktywności dzieci z uwzględnieniem ich indywidualnych predyspozycji; uczenie się we wspólnym działaniu; tworzenie rozkładu materiału. Opracowywanie materiałów dydaktycznych, sterowanie interakcją, kierowanie grupą. Zasady oceniania umiejętności językowych dzieci.

Grupa zajęć_8 MODUŁ PSYCHOLOGICZNE I PEDAGOGICZNE PODSTAWY NAUCZANIA JĘZYKA OBCEGO

60) Język obcy w edukacji dziecka

KA7_WG7, KA7_UW4, KA7_UK2, KA7_KK4

Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego dzieci. Strategie zabawowe i zadaniowe w uczeniu się języka obcego przez dzieci lub uczniów. Warunki do nabywania kompetencji językowych przez dzieci lub uczniów oraz sposoby motywowania dzieci lub uczniów do uczenia się języka obcego. Środowisko do nabywania kompetencji językowych przez dzieci lub uczniów i rozwijać ich motywację do uczenia się.

61) Koncepcje nauczania i uczenia się języka obcego

KA7_WG2, KA7_WG7, KA7_UW3, KA7_UK2, KA7_KK4, KA7_KO2

Predyspozycje rozwojowe we wczesnym dzieciństwie do uczenia się języka obcego. Sposoby uczenia się dzieci lub uczniów języka obcego w wybranych koncepcjach psychologicznych. Kompetencje językowe dziecka lub ucznia, teoria wieku krytycznego. Społeczne i kulturowe aspekty nauczania języków obcych. Rola nauczyciela w uczeniu się spontanicznym i spontaniczno-reaktywnym dzieci lub uczniów.

Grupa zajęć_9 MODUŁ SPOSOBY WSPIERANIA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM I MŁODSZYM SZKOLNYM

62) Aktywność intelektualna dziecka

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UO2, KA7_KK2

Koncepcje pedagogiczne i psychologiczne dotyczące aktywności poznawczej. Strategie stymulowania aktywności i samodzielności poznawczej dzieci. Identyfikowanie oraz rozbudzanie zainteresowań i zdolności poznawczych dzieci, dostosowywanie sposobów i treści uczenia się do ich zasobów. Diagnozowanie strefy aktualnego i najbliższego rozwoju. Wielozmysłowe poznanie świata przez dziecko. Zastosowanie gier w rozbudzaniu aktywności intelektualnej dzieci. Przestrzeń edukacyjna jako zewnętrzny kontekst podejmowania przez dziecko aktywności poznawczej. Organizowanie działań edukacyjnych nastawionych na konstruowanie wiedzy w przedszkolu.

63) Edukacja artystyczna dziecka

KA7_WG1, KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KK1

Wspieranie aktywności artystycznej dziecka z uwzględnieniem posiadanych przez niego zdolności i zainteresowań. Tworzenie warunków umożliwiających zdobywanie różnorodnych doświadczeń obcowania ze sztuką. Znaczenie rozwoju aktywności artystycznej dziecka. Podstawy edukacji teatralnej (rozwijanie ekspresji teatralnej dziecka, małe formy sceniczne, tworzenie środowiska sprzyjającego podejmowaniu swobodnych zabaw teatralnych, przygotowanie do występów teatralnych w przedszkolu). Podstawy edukacji muzycznej (formy wychowania muzycznego w przedszkolu, ćwiczenia rytmiczne i taneczne, słuchanie i tworzenie muzyki, metody kształcenia muzycznego). Analiza technik plastycznych i technicznych wykorzystywanych w edukacji artystycznej dziecka.

64) Edukacja twórcza dziecka

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UO2, KA7_KK4

Istota i założenia pedagogiki twórczości. Rola pedagoga jako nauczyciela twórczości. Sposoby definiowania twórczości, poziomy twórczości, analiza czynników sprzyjających i hamujących twórczą aktywność dziecka. Metody rozwijania myślenia twórczego. Diagnoza potencjału twórczego dziecka. Programy rozwijające twórczość. Planowanie oraz integrowanie treści, metod i zadań twórczych w sytuacjach przedszkolnych i szkolnych. Istota rozwijania własnej kompetencji twórczej, przyszłych nauczycieli.

65) Aktywność prozdrowotna dziecka

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KO3

Kształtowanie umiejętności życiowych (*life skills*) u dzieci w wieku przedszkolnym. Promowanie zachowań prozdrowotnych i niwelowanie stanów zagrażających zdrowiu. Bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu i poza nim. Zasady udzielania pierwszej pomocy. Uwarunkowania poczucia dobrostanu dzieci w wieku przedszkolnym. Projektowanie różnych form aktywności w celu rozwijania kultury zdrowotnej dzieci, planowanie i ocena tego procesu.

lub

Rozbudzanie świadomości ekologicznej

KA7_WG6, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_KO3

Cele edukacji ekologicznej w przedszkolu. Modele, uwarunkowania i zagrożenia zdrowia dziecka. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Kształtowanie umiejętności życiowych (*life skills*) u dzieci w wieku przedszkolnym. Rozwijanie wrażliwości ekologicznej. Tworzenie dzieciom możliwości do aktywnego poznawania przyrody i odkrywania i rozumienia zależności występujących w środowisku. Projektowanie różnych form aktywności w celu rozwijania zdrowego stylu życia oraz pozytywnej postawy dzieci wobec środowiska naturalnego, planowanie i ocena tego procesu.

66) Zabawa dziecka i aktywność społeczna

KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_UW4, KA7_UU1, KA7_KK2

Teorie i funkcje zabaw. Istota znaczenia zabawy dowolnej. Specyfika i rodzaje dziecięcych zabaw. Obserwacja dzieci w trakcie zabawy. Organizacja środowiska przedszkolnego, umożliwiającego podejmowanie aktywności zabawowej, dzieci w wieku przedszkolnym. Zabawki jako element przestrzeni, wykorzystywane w motywowaniu dzieci do podejmowania samodzielnego działania.

Wzmacnianie poczucia wartości, indywidualność, oryginalność dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie. Współdziałanie dzieci podczas zabaw.

lub

Autonomia dzieci w przedszkolu

KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_UW4, KA7_UU1, KA7_KK2

Formy aktywności dziecka w przedszkolu. Organizacja środowiska przedszkolnego, umożliwiającego tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną i samodzielną eksplorację świata, dzieci w wieku przedszkolnym. Wzmacnianie poczucia wartości, indywidualność, oryginalność dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie. Rozwijanie podmiotowości dziecka w przedszkolu. Wspieranie samodzielnej dziecięcej eksploracji świata.

67) Edukacja spersonalizowana w przedszkolu

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_UW2, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UO1, KA7_UO4, KA7_KO2

Personalizacja, a indywidualizacja. Potrzeby, możliwości, uzdolnienia i zainteresowania dziecka w procesie uczenia się. Możliwości wielowymiarowego rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym. Praktyczne rozwiązania edukacyjne w przedszkolu. Współpraca z rodzicami w kontekście edukacji spersonalizowanej. Nauczyciel jako osoba posiadająca świadomość własnych zdolności, zainteresowań i sposobów ich rozwijania.

68) Adaptacja dziecka w przedszkolu

KA7_WG6, KA7_UW2, KA7_UW3, KA7_KO2

Prawidłowości rozwojowe dzieci u progu wieku przedszkolnego i szkolnego. Teorie i modele adaptacji. Czynniki warunkujące zdolności przystosowawcze. Cechy dziecka zaadaptowanego do przedszkola. Organizacja i przebieg procesu adaptacyjnego dzieci. Cele i zadania programów adaptacyjnych. Współpraca nauczyciela z rodziną w procesie przygotowania dziecka do warunków przedszkola i szkoły.

69) Planowanie i dokumentacja pracy w przedszkolu

KA7_WG6, KA7_WG8, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UO5, KA7_KR1

Teoretyczno-metodyczne założenia konstruowania programu pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu, programy i podręczniki w edukacji przedszkolnej. Formalno-prawne podstawy planowania i dokumentowania pracy w przedszkolu. Gospodarowanie czasem zajęć przedszkolnych. Zasady organizacji optymalnego środowiska edukacyjnego w przedszkolu. Tworzenie autorskich programów w obszarze wychowania przedszkolnego. Rola diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej nauczyciela.

70) Warsztaty pracy z rodziną

KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_UO3, KA7_KK2, KA7_KO2, KA7_KR1

Systemowe rozumienie rodziny. Narzędzia diagnostyczne pomocne w pracy z dzieckiem i rodziną. Formy pomocy terapeutycznej dla dziecka i rodziny (indywidualne i grupowe). Wybrane elementy diagnozy dziecka i rodziny. Zasady etycznego postępowania we współpracy z rodziną. Rozpoznanie potrzeb rozwojowych dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami w kontekście pomocy rodzinie. Prawidłowości tworzenia relacji terapeutycznej. Współpraca pracowników instytucji edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych z terapeutą rodzinnym.

lub

Trening umiejętności wychowawczych

KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_UO3, KA7_KK2, KA7_KO2, KA7_KR1

Istota interakcji wychowawczych. Metody oddziaływań wychowawczych i ich stosowanie. Umiejętności wychowawcze nauczyciela. Wykorzystanie diagnozy do rozwiązywania problemów wychowawczych. Sposoby wspomagania dziecka lub ucznia i jego rodziców lub opiekunów w procesie wychowania (sposoby nagradzania, karania, wyrażania konstruktywnej krytyki, określanie wymagań i granic wobec dziecka). Profesjonalne rozwiązywanie problemów i konfliktów w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej. Analiza szkolnych zdarzeń wychowawczych i ćwiczenie sposobów reagowania. Przyczyny powstawania sytuacji konfliktowych – ich wczesne rozpoznanie i sposoby interwencji wychowawczej. Wykorzystanie wybranych technik i metod (np. dramy) jako przygotowanie do kontaktu z uczniami i ich rodzicami (opiekunami). Zasady etycznego postępowania w procesie wychowania dzieci.

71) Adaptacja uczniów z doświadczeniem migracji

KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_WK6, KA7_WK8, KA7_UW4, KA7_UK1, KA7_UK4, KA7_KO2
Podstawowe zagadnienia związane z migracją. Uwarunkowania migracji ludzi i wynikające z tego konsekwencje dla edukacji uczniów klas I - III. Specyfika pracy z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym. Skuteczne porozumiewanie się z uczniami, rodzicami lub opiekunami uczniów z doświadczeniem migracji. Działania edukacyjne wspierające uczniów z doświadczeniem migracji w adaptacji do warunków szkolnych. Zasady etycznego postępowania w procesie wychowania i kształcenia uczniów z doświadczeniem migracji.

72) Indywidualizacja w pracy z uczniami

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_WK1, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_UO1, KA7_UO4, KA7_KO1
Podstawowe pojęcia i założenia indywidualizacji w pracy z uczniami klas I – III uwzględniające pracę z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczeń zdolny, ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; z problemami emocjonalnymi i społecznymi). Rozpoznawanie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia w młodszym wieku szkolnym. Sposoby organizowania środowiska edukacyjnego sprzyjającego indywidualnemu rozwojowi ucznia. Sposoby indywidualizacji pracy. Personalizacja procesu uczenia się. Tworzenie programów indywidualnej pracy z uczniem. Projektowanie sytuacji edukacyjnych wynikających z założeń indywidualizacji w klasach I – III.

lub

Praca z uczniem o specjalnych potrzebach wychowawczych

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_WK1, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_UO1, KA7_UO4, KA7_KO1
Podstawowe założenia pracy wychowawczej z uczniami klas I – III. Specyfika pracy wychowawczej z uczniem zdolnym, pracę z uczniami z trudnościami w uczeniu się, z problemami emocjonalnymi i społecznymi. Rozpoznawanie przyczyn trudności w adaptacji, socjalizacji. Przejawy trudności wychowawczych uczniów, sposoby radzenia sobie z nimi. Zasady prowadzenia rozmowy z wychowankiem, rodzicem, prawnym opiekunem. Relacje oparte na poszanowaniu godności i wzajemnym szacunku. Współpraca z rodziną i otoczeniem społecznym szkoły w przewyżnianiu trudności wychowawczych uczniów.

73) Środowisko edukacyjne uczniów klas I-III

KA7_WG6, KA7_WG8, KA7_WK7, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UO1, KA7_KK2
Środowisko edukacyjne (definicja, właściwości). Projektowanie działań edukacyjnych uwzględniających potrzeby i możliwości uczniów w powiązaniu z warunkami uczenia się. Organizowanie wartościowego rozwojowo i społecznie środowiska edukacyjnego oraz wspieranie uczniów w wyrażaniu swojej indywidualności w sposób twórczy. Klimat w klasie szkolnej. Modele uczenia się i projektowanie adekwatnego do nich środowiska edukacyjnego. Organizacja interakcyjnego środowiska uczenia się. Warunki rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej uczniów.

lub

Współczesne tendencje w edukacji wczesnoszkolnej

KA7_WG6, KA7_WG8, KA7_WK7, KA7_UW3, KA7_UW4, KA7_UO1, KA7_KK2
Edukacja wczesnoszkolna w kontekście zmian oświatowych w Polsce i w Europie – perspektywa globalna i lokalna. Zmiany w edukacji jako wyznacznik rozwoju i postępu. Rzeczywistość szkolna – zarysowujące się tendencje. Zmiany w programach kształcenia. Wybrane koncepcje edukacyjne o charakterze alternatywnym (Edukacja outdoorowa; Edukacja domowa – zalety i wady; szkoły demokratyczne – zasady funkcjonowania szkół demokratycznych; szkoła bez kar i nagród; szkoły bez podręczników; Plan Daltonowski, leśna szkoła). Innowacje w edukacji wczesnoszkolnej – potrzeba czy moda. Zmiana roli nauczyciela i społeczności osób uczących się. Zmiany w sposobach motywowania uczniów. Wykorzystywanie potencjału najbliższego otoczenia;

74) Monitorowanie i ocenianie osiągnięć rozwojowych uczniów

KA7_WG6, KA7_WK2, KA7_UO4, KA7_UU3, KA7_KR1
Pojęcie, istota i rodzaje oceniania dziecka w młodszym wieku szkolnym. Rola diagnozy, kontroli oceny osiągnięć uczniów w pracy dydaktycznej nauczyciela. Znaczenie, sposoby i przebieg monitorowania pracy uczniów dla jego osiągnięć i efektywności pracy. Ocena opisowa. Rodzaje i źródła typowych błędów uczniowskich, ich rola i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym. Projektowanie systemu monitorowania osiągnięć edukacyjnych uczniów i konstruowanie narzędzi. Ocenianie prac

uczniów wykonywanych w klasie i w domu. Ewaluacja pracy uczniów, jej organizacja i znaczenie. Nauczycielska nieskuteczność, przyczyny i sposoby jej zapobiegania.

Grupa zajęć_10 MODUŁ DZIECKO W PRZEDSZKOLU I SZKOLE ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

75) Podstawy pedagogiki specjalnej

KA7_WG1, KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_UW6, KA7_UU3 *

Pedagogika specjalna jako dyscyplina naukowa – przedmiot, zadania, funkcje, struktura, podstawowa terminologia. Współczesne koncepcje niepełnosprawności, klasyfikacje, etiologia niepełnosprawności. Podstawowe zagadnienia z zakresu niepełnosprawności słuchowej, wzrokowej, intelektualnej. Specyfika rozwoju i społecznego funkcjonowania osób z dysfunkcją słuchową, wzrokową, intelektualną. Wybrane formy i metody wspomagania rozwoju osób z różnym rodzajem dysfunkcji rozwojowej. Teorie, koncepcje i modele specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych – medyczne, społeczne, biopsychospołeczne (w tym ADHD, ryzyka dysleksji, trudności związanych z nabywaniem umiejętności arytmetycznych, autystycznego spektrum zaburzeń, niepełnosprawności intelektualnej, mózgowego porażenia dziecięcego i innych zaburzeń ruchowych, zaburzeń o podłożu genetycznym, chorób przewlekłych i odmienności somatycznych). Uwarunkowania specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym wynikających z niepełnosprawności lub innych przyczyn biopsychospołecznych, przejawiających się w obszarze rozwoju fizyczno-ruchowego, poznawczego i emocjonalno- społecznego.

76) Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_WG12, KA7_WK1, KA7_WK2, KA7_WK5, KA7_UK1, KA7_UO3, KA7_KR1

Teorie, klasyfikacje, przyczyny i przejawy trudności w rozwoju, uczeniu się i zachowaniu u dzieci w młodszym wieku szkolnym. Organizacja pomocy dzieciom z trudnościami w uczeniu się. Identyfikowanie trudności szkolnych. Istota specyficznych trudności w uczeniu się - dysleksja, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia. Istota pracy korekcyjnej i kompensacyjnej z uczniem przejawiającym specyficzne i niespecyficzne trudności w uczeniu się. Zasady terapii pedagogicznej stosowane na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Planowanie i organizacja zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Metodyczne postępowanie przy realizacji celów edukacyjnych i terapeutycznych.

77) Edukacja włączająca

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_WG12, KA7_WK1, KA7_WK5, KA7_WK9, KA7_UK1, KA7_UO3, KA7_KR1

Teoretyczne i aplikacyjne podstawy edukacji włączającej - podstawowe pojęcia. Edukacja włączająca, integracyjna i ogólnodostępna. Specjalne potrzeby edukacyjne. Zjawisko wykluczenia – grupy defaworyzowane, obszary, podstawy i konsekwencje procesu wykluczenia edukacyjnego i społecznego. Integracja społeczna, normalizacja, inkluzja społeczna jako teoretyczny fundament edukacji integracyjnej i inkluzyjnej. Wymiar społeczny i psychologiczny edukacji włączającej. Koncepcja wspólnych i swoistych potrzeb uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji. Edukacja integracyjna i włączająca w świetle międzynarodowych dokumentów oraz polskiego prawa oświatowego. Nauczyciel edukacji włączającej.

lub

Praca z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach wychowawczych

KA7_WG4, KA7_WG6, KA7_WG12, KA7_WK1, KA7_WK5, KA7_WK9, KA7_UK1, KA7_UO3, KA7_KR1

Charakterystyka psycho-pedagogiczna dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (wyzwania rozwojowe). Sposoby klasyfikowania oraz diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych dzieci. Strategie postępowania nauczycielskiego, zgodnego z indywidualnymi wymaganiami rozwojowymi dzieci. Projektowanie wsparcia dzieci (uczniów) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ocena jego skuteczności. Wybrane metody wspierania rozwoju i edukacji dzieci o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

Grupa zajęć_11 MODUŁ ORGANIZACJA PRACY PRZEDSZKOLA I SZKOŁY Z ELEMENTAMI PRAWA OŚWIATOWEGO

78) Pedeutologia

KA7_WG1, KA7_WK7, KA7_UO6, KA7_KR1, KA7_KR2 *

Rola nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela. Uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela. Dokonywanie autoanalizy sytuacji życiowej i zawodowej. Początkujący nauczyciel w szkolnej rzeczywistości, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego oraz uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela. Program wewnętrzny nauczyciela. Przygotowanie zawodowe nauczyciela. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela i wychowawcy. Uczenie się w miejscu pracy. Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe jako warunki awansu zawodowego. Wypalenie zawodowe nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze. Nauczyciel w Unii Europejskiej i w świecie zglobalizowanym. Autorefleksji nad dyspozycjami, zasobami i rozwojem zawodowym. Sposoby budowania swojego autorytetu w relacjach zawodowych i we współpracy z zespołem nauczycieli oraz z innymi podmiotami procesu wychowania i kształcenia.

79) Polityka i prawo oświatowe lub Organizacja oświaty w świetle regulacji prawnych

Polityka i prawo oświatowe

KA7_WG5, KA7_WK7, KA7_KR1

Prawa dziecka. Podstawy prawa oświatowego. Nauczycielska pragmatyka zawodowa (prawa i obowiązki nauczycieli). Prawo wewnątrzprzedszkolne, wewnątrzszkolne. Podstawowe pojęcia z zakresu polityki i prawa oświatowego. Źródła prawa oświatowego. Podmioty polskiej polityki oświatowej. Aktualne priorytety polskiej polityki oświatowej. System edukacji w Polsce w kontekście zachodzących zmian. Funkcjonowanie placówek publicznych i niepublicznych w świetle prawa. Wybrane organy placówek oświatowych realizujące cele statutowe. Nadzór pedagogiczny w świetle aktualnego prawa oświatowego. Polityka oświatowa w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i przedszkolach. Partnerstwo szkoły i środowiska w świetle obowiązującego w Polsce prawa oświatowego. Polityka oświatowa w zakresie kwalifikacji i rozwoju zawodowego nauczycieli.

lub

Organizacja oświaty w świetle regulacji prawnych

KA7_WG5, KA7_WK7, KA7_KR1

Prawa dziecka. Podstawy prawa oświatowego. Nauczycielska pragmatyka zawodowa (prawa i obowiązki nauczycieli). Prawo wewnątrzprzedszkolne, wewnątrzszkolne. Podstawowe pojęcia z zakresu polityki i prawa oświatowego. Źródła prawa oświatowego. Podmioty polskiej polityki oświatowej. System edukacji w Polsce w kontekście zachodzących zmian. Funkcjonowanie placówek publicznych i niepublicznych w świetle prawa. Wybrane organy placówek oświatowych realizujące cele statutowe. Nadzór pedagogiczny w świetle aktualnego prawa oświatowego. Polityka oświatowa w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i przedszkolach. Partnerstwo szkoły i środowiska w świetle obowiązującego w Polsce prawa oświatowego. Polityka oświatowa w zakresie kwalifikacji i rozwoju zawodowego nauczycieli.

80) Szkoła i przedszkole jako organizacja ucząca się

KA7_WG8, KA7_WK3, KA7_UW6, KA7_UU3, KA7_KO *

Podstawy, cele, organizacja oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych. Przedszkole, szkoła jako organizacja. Definicje uczącej się organizacji (szkoły/przedszkola). Filary (elementy składowe) koncepcji uczącej się szkoły/przedszkola. Warunki organizacyjnego uczenia się. Sposoby postępowania środki i metody pracy pozwalające efektywnie wykonywać zadania zawodowe na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego w zakresie wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej. Mistrzostwo osobiste (umiejętność planowania rozwoju nauczyciela). Modele myślowe (definicja modelu myślowego; modele myślowe ucznia, nauczyciela, rodzica; odkrywanie i zmiana modeli utrudniających funkcjonowanie i rozwój jednostek/zespołów). Budowanie wspólnej wizji szkoły/przedszkola. Zespołowe uczenie się (znaczenie, formy i warunki zespołowego uczenia się). Myślenie systemowe (funkcje szkoły/przedszkola, umiejętność dostrzegania wzajemnych związków i relacji w szkole/przedszkolu). Uczeń/dziecko - nauczyciel - rodzic w uczącej się szkole/przedszkolu

Grupa zajęć_12 MODUŁ PODSTAWY DIAGNOSTYKI EDUKACYJNEJ DLA NAUCZYCIELI

81) Diagnostyka pedagogiczna

KA7_WG4, KA7_WK1, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_KK2, KA7_KO2

Wybrane zagadnienia z diagnostyki pedagogicznej. Podstawowa terminologia. Schemat procesu poznania diagnostycznego, aspekty diagnostyczne, podstawowe zasady. Metody i techniki diagnozowania. Diagnoza potrzeb opiekuńczych: definicja potrzeb ludzkich, klasyfikacje potrzeb, potrzeby opiekuńcze. Diagnoza środowiska lokalnego: wspólnota lokalna, poczucie wspólnotowości. Diagnoza społeczna, potrzeby społeczne. Diagnoza nieprzystosowania społecznego, rodzaje definiowania nieprzystosowania społecznego, symptomy nieprzystosowania, diagnozowanie nieprzystosowania – techniki diagnostyczne. Diagnoza przystosowania szkolnego uczniów, przystosowanie szkolne, narzędzia diagnostyczne. Diagnoza dojrzałości szkolnej, dojrzałość szkolna, narzędzia diagnostyczne. Diagnoza trudności szkolnych, trudności szkolne, trudności wychowawcze, etiologia, narzędzia diagnostyczne. Ewaluacja edukacyjna. Edukacyjna wartość dodana (w tym socjologiczny kontekst).

82) Diagnoza uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

KA7_WG4, KA7_WK1, KA7_WK6, KA7_UW1, KA7_UK1, KA7_KK2, KA7_KR1

Trudności w uczeniu się i strategię ich przezwyciężania. Charakterystyka psychopedagogiczna dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (wyzwania rozwojowe). Diagnoza funkcjonalna dzieci (uczniów) ze specjalnymi potrzebami w praktyce, w tym uczniów z niepełnosprawnościami - rozpoznanie potrzeb, klasyfikacja ICF, narzędzia stosowane w diagnozie funkcjonalnej. Projektowanie wsparcia dzieci (uczniów) ze specjalnymi potrzebami, w tym uczniów z niepełnosprawnościami. Diagnoza wstępna grupy dzieci w przedszkolu (grupy uczniowskiej) i każdego dziecka (ucznia).

83) Ewaluacja edukacyjna w przedszkolu i szkole

KA7_WK1, KA7_UU3, KA7_KO1, KA7_KR2

Ewaluacja edukacyjna w przedszkolu i szkole. Ewaluacja edukacyjna w Polsce jako teoria i praktyka działania. Refleksja w działaniu – projektowanie ewaluacji. Ewaluacja wewnętrzna i zewnętrzna w przedszkolu i szkole. Badania nauczycielskie mające na celu “uczenie się uczniów/ dzieci”. Wspólnoty uczących się nauczycieli - zespołowe działania nauczycieli. Ewaluacja konstruktywistyczna oparta na dialogu i partycypacji wszystkich aktorów sceny edukacyjnej. Poszukiwanie sposobów doskonalenia prowadzonych przez nauczycieli działań. Autoewaluacja, projektowanie ścieżki własnego rozwoju (samokształcenie zawodowe, samodoskonalenie).

Grupa zajęć_13 MODUŁ KULTURA JĘZYKA

84) Teoria i praktyka wystąpień publicznych lub Autoprezentacja

Teoria i praktyka wystąpień publicznych

KA7_WK3, KA7_UK2, KA7_UK3, KA7_KO1

Praktyka wystąpień publicznych. Etykieta korespondencji tradycyjnej i elektronicznej. Etyka słowa. Ćwiczenia w zakresie sztuki słowa. Elementarne wiadomości z zakresu budowy narządu głosowego i powstawania głosu. Wyrazistość artykulacji, akcentowanie, intonacja i frazowanie, tempo wypowiedzi i wykorzystanie pauz. Wystąpienia publiczne - dobór słownictwa, radzenie sobie z trudnymi emocjami, unikanie niebezpieczeństw manipulacji.

lub

Autoprezentacja

KA7_WK3, KA7_UK2, KA7_UK3, KA7_KO1

Wprowadzenie do autoprezentacji - definicje, style autoprezentacji, kształtowanie pożądanego wizerunku w zależności od przyjmowanych ról społecznych. Taktyki autoprezentacyjne asertywne i obronne, przykłady z życia codziennego oraz sytuacji publicznych. Autoprezentacja w kształtowaniu atrakcyjności interpersonalnej. Wystąpienia publiczne: zasady, analiza przypadków i ćwiczenia. Kształtowanie pożądanego wizerunku. Asertywność w autoprezentacji. Świadomość mocnych i słabych stron.

85) Emisja głosu

KA7_WG10, KA7_UW8, KA7_UK2, KA7_UU2 *

Rola i znaczenie prawidłowej emisji głosu. Budowa i działanie układu oddechowego. Typy oddychania oraz ćwiczenie oddechu całościowego. Budowa i rola krtani. Czynności narządu głosowego – fonacja. Narządy artykulacyjne – ćwiczenie warg i języka. Artykulacja a dykcja. Rezonans i rezonatory – opanowanie umiejętności prawidłowego ich wykorzystania. Choroby zawodowe i higiena głosu. Opanowanie zasad poprawnej wymowy. Interpretacja tekstu literackiego.

86) Trening umiejętności komunikowania się

KA7_WK5, KA7_WK8, KA7_UK4, KA7_UO3, KA7_UO6 *

Modele procesu komunikowania się. Istota i funkcje języka. Teorie komunikowania interpersonalnego. Kompetencje językowe, a kompetencje komunikacyjne. Zaburzenia komunikacji. Sztuka skutecznego porozumiewania się z dziećmi i ich rodzicami lub prawnymi opiekunami. Podstawy komunikowania się w grupach. Komunikacja werbalna i pozawerbalna. Poprawność językowa. Trening komunikacyjny. Bariery i trudności w procesie komunikowania się z dziećmi i ich rodzicami lub prawnymi opiekunami. Techniki i metody usprawniania komunikacji z dzieckiem. Skuteczne i świadome komunikowanie się z dziećmi i ich rodzicami lub prawnymi opiekunami (przy użyciu adekwatnej terminologii).

Grupa zajęć_14 MODUŁ METODOLOGIA BADAŃ NAUKOWYCH

87) Podstawy metodologii nauk społecznych

KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_WG11, KA7_UU2, KA7_UU4

Podstawy filozoficzne badań społecznych – ogólne założenia ontologiczne, epistemologiczne metodologiczne. Pojęcie, funkcje, kryteria klasyfikacji i struktura nauki. Pedagogika jako nauka społeczna. Pojęcie metody, metodologii nauk i metodologii badań społecznych. Pojęcie badań naukowych. Poznanie naukowe a poznanie potoczne. Rodzaje i typy badań. Specyfika badań w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Koncepcje rozwoju nauki. Pojęcie i znaczenie paradygmatu w rozwoju nauki. Paradygmat pozytywistyczny – strategie ilościowe i jakościowe w badaniach społecznych. Strategie ilościowe - pojęcie i znaczenie teorii w badaniach społecznych. Warsztaty naukowe badacza. Etapy badania naukowego a etapy postępowania w badaniach społecznych. Elementy projektu badawczego w strategii ilościowej. Istota, rodzaje i właściwości problemów i hipotez badawczych. Procedura formułowania problemów badawczych. Pojęcie i rodzaje zmiennych i wskaźników. Metoda, technika i narzędzia badawcze w strategii ilościowej. Budowa narzędzia badawczego. Badania ilościowe i pomiar w naukach społecznych. Analiza i interpretacja rozkładu zmiennej jakościowej lub ilościowej na podstawie wskaźników struktury. Strategie jakościowe i mieszane w badaniach społecznych. Cechy, proces i warunki poprawności badania jakościowego. Możliwości i ograniczenia stosowania strategii ilościowych i jakościowych w badaniach społecznych. Etyczny wymiar badań.

88) Metody badań ilościowych

KA7_WG10, KA7_WG11, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_UU2, KA7_UU4

Struktura procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań naukowych (strategia ilościowa). Rodzaje i typy badań (sondażowe – metody indeksacji, pomiaru i rodzaje skal pomiarowych. Metody gromadzenia i analizy danych). Narzędzia badawcze – konstruowanie kwestionariuszy, skal pomiarowych i testów pedagogicznych, arkuszy obserwacji, narzędzi socjometrycznych. Zasady przetwarzania i krytycznej analizy danych w kontekście przyjętej strategii badań naukowych i rodzaju danych. Weryfikacja, selekcja, kodowanie, klasyfikacja, kwantyfikacja i kategoryzacja danych. Podstawy analizy statystycznej (statystykę opisową, rozkłady częstości, miary tendencji centralnej i rozproszenia, analizę jedno- i dwuczynnikową, korelacje między zmiennymi, wnioskowanie statystyczne i testowanie hipotez oraz analizy porównawcze). Zasady opracowywania wyników i raportu z badań naukowych; sposoby prezentacji wyników badań ilościowych. Zasady przygotowania i opracowania raportu z badań ilościowych. Sposoby wykorzystania wyników badań naukowych w praktyce społecznej i pedagogicznej. Cele badawcze i typy badań w kontekście możliwości ich praktycznego zastosowania, sposoby praktycznego wykorzystania badań naukowych (analizę i diagnozę sytuacji, analizę problemów społecznych i pedagogicznych, określanie potrzeb i planowanie działań

interwencyjnych, ewaluację osiągnięć), a także krytyczno-emancypacyjny i transformacyjny potencjał badań naukowych. Metodologia prowadzenia badań naukowych oraz zasady zastosowania wiedzy i umiejętności metodologicznych we własnym projekcie badawczym, w tym wyboru strategii badawczej, sformułowania celu i przedmiotu badań, opracowania metod i techniki badań, sformułowania problematyki badań, przygotowania narzędzi badawczych, doboru próby badawczej, terenu i przebiegu badań, prowadzenia badań empirycznych, a także sposoby analizy wyników badań oraz prezentacji wyników badań oraz proces wnioskowania.

89) Metody badań jakościowych

KA7_WG10, KA7_WG11, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_UU2, KA7_UU4

Struktura procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań jakościowych. Pojęcie projektu badawczego. Etapy badań naukowych. Sformułowanie celu i przedmiotu badań jakościowych. Definiowanie przypadku badawczego. Specyfika badań jakościowych w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Rodzaje i typy badań (terenowe, etnograficzne, performatywne, biograficzne, netnografia; metody gromadzenia i analizy danych). Zasady tworzenia scenariuszy badawczych i dyspozycji do badań jakościowych. Zasady przetwarzania i krytycznej analizy danych w kontekście przyjętej strategii badań naukowych i rodzaju danych. Dobór próby badawczej, terenu i przebieg badań jakościowych. Selekcja i kodowanie danych jakościowych, wyłanianie kategorii analizy i analizę relacji między nimi, tworzenie winiet, sieci, matryc i map pojęciowych. Programy komputerowe wspierające analizę danych jakościowych. Opracowywania wyników i raportu z badań naukowych w strategii jakościowej. Sposoby prezentacji wyników badań jakościowych. Etyczne aspekty prowadzenia i wykorzystywania badań naukowych w dziedzinie nauk społecznych, podstawowe zasady przeprowadzania tych badań. Dylematy i wybory etyczne na różnych etapach procesu badań jakościowych. Zaangażowanie uczestników badań, społeczno-polityczny kontekst badań. Sposoby prezentacji wyników badań w przestrzeni publicznej. Język i sposób narracji tekstów naukowych z badań jakościowych.

Grupa zajęć_15 MODUŁ DYPLOMOWY

90) Seminarium dyplomowe (cz.1, cz.2, cz.3, cz.4)

KA7_WG2, KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_WG11, KA7_UW1, KA7_UU2, KA7_UU4

Treści programowe realizowane w trakcie seminarium są zróżnicowane w zależności od zainteresowań badawczych. Wymagania stawiane publikacji naukowej (pracy dyplomowej) – struktura, język, zawartość merytoryczna, strona formalna i etyczna pracy. Ochrona własności intelektualnej. Dobór i wykorzystanie źródeł. Przypisy bibliograficzne. Przygotowanie i analiza indywidualnych metodologicznych koncepcji badawczych. Opracowanie narzędzi badawczych i przygotowanie do badań terenowych. Przygotowanie i analiza rozdziału teoretycznego, zawierającego prezentację badanej problematyki w świetle literatury przedmiotu. Charakterystyka wyników własnych badań w kontekście problemów badawczych. Przygotowanie empirycznej części pracy zawierającej charakterystykę terenu badań, badanej próby, instytucji, dyskusję wyników analizy danych, wnioski z badań oraz aneksy. Przygotowywanie wniosków z badań i formułowanie wypowiedzi na temat realizacji celów teoretycznych (poznawczych). Przygotowanie projektów, programów, propozycji konkretnych działań w odpowiedzi na cel praktyczny własnych badań. Przygotowanie i przedstawienie do oceny pierwszej wersji pracy magisterskiej. Poprawianie i przygotowanie ostatecznej wersji pracy. Warsztat pisarski, style i gatunki, język i sposób narracji.

Grupa zajęć_16 MODUŁ KOMPETENCJE PRAKTYCZNE NAUCZYCIELA

91) Praktyka ogólnopedagogiczna (30h) punkty ECTS 2

KA7_WG5, KA7_UW1, KA7_KK4

Początkujący nauczyciel w szkolnej rzeczywistości. Poznanie sposobów funkcjonowania przedszkoli, szkół, organizacji ich pracy i uczestników procesów pedagogicznych. Realizowane zadania opiekuńczo-wychowawcze, dydaktyczne, diagnostyczne i terapeutyczne, charakterystyczne dla przedszkola, szkoły oraz środowiska, w jakim one działają. Zasady organizacji przedszkoli, szkół, podstawowe zadania i obszary działalności. Podział kompetencji, planowanie pracy i system kontroli. Obserwacja i analiza

pracy grupy przedszkolnej i klasy szkolnej, zachowań i aktywności dzieci lub uczniów w czasie zajęć, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zasady bezpieczeństwa dzieci lub uczniów w przedszkolu, szkole.

**92) Praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła (przedszkole) cz. I (45h) punkty ECTS 4
KA7_WG5, KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_KR1**

Rola nauczyciela w organizowaniu środowiska wychowania i uczenia się dzieci oraz jego warsztat pracy. Wiedza pedagogiczna i przedmiotowa w samodzielnym planowaniu i realizowaniu pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu. Obserwacja działań nauczyciela i aktywności dzieci. Samodzielne projektowanie aktywności dzieci i prowadzenie działań wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu. Ocena skuteczności swoich działań edukacyjnych pod kątem realizacji celów wychowania oraz stosowanych metod i środków dydaktycznych.

**93) Praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła (szkoła) cz. I (30h) punkty ECTS 4
KA7_WG5, KA7_WG6, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_KR1**

Rola nauczyciela w organizowaniu środowiska wychowania i uczenia się uczniów oraz jego warsztat pracy. Wiedza pedagogiczna i przedmiotowa w samodzielnym planowaniu i realizowaniu pracy wychowawczo-dydaktycznej w klasach I-III szkoły podstawowej. Hospitacja zajęć. Samodzielne projektowanie i prowadzenie działań wychowawczo-dydaktycznych z uczniami. Ocena skuteczności swoich działań edukacyjnych pod kątem realizacji celów wychowania i kształcenia oraz stosowanych metod i środków dydaktycznych.

**94) Praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła (przedszkole) cz. II (30h) punkty ECTS 4
KA7_WG6, KA7_WK2, KA7_UW1, KA7_UW4, KA7_UW5, KA7_KR1**

Kontekstowość, otwartość i zmienność codziennych działań nauczyciela przedszkola. Samodzielne projektowanie i prowadzenie działań wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i możliwości dzieci. Kryteria poprawności zajęć. analiza i ocena zajęć prowadzonych przez nauczycieli i studentów. Projektowanie wsparcia dzieci ze specjalnymi potrzebami, w tym dzieci z niepełnosprawnościami. Sprawowanie opieki na grupą w czasie spontanicznej aktywności wychowanków. Podejmowanie indywidualnej pracy z dziećmi.

**95) Praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła (szkoła) cz. II (45h) punkty ECTS 4
KA7_WG6, KA7_WK2, KA7_UW1, KA7_UW4, KA7_UW5, KA7_KR1**

Kontekstowość, otwartość i zmienność codziennych działań wychowawczych i dydaktycznych nauczyciela. Samodzielne projektowanie i prowadzenie zajęć zintegrowanych w szkole z uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych i możliwości uczniów klas I-III. Kryteria poprawności zajęć. Analiza i ocena zajęć prowadzonych przez nauczycieli i studentów. Projektowanie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami. Indywidualizacja w codziennej pracy nauczyciela. Podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad.

96) Praktyka ciągła w przedszkolu (30h) punkty ECTS 8

KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_WG12, KA7_WK2, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_UU1, KA7_KK4, KA7_KR1

Funkcjonowanie w roli nauczyciela przedszkola, konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką pedagogiczną. Procedury organizacyjne oraz zasady dokumentowania pracy placówek przedszkolnych. Samodzielne planowanie i organizowanie indywidualnych i zespołowych form pracy z dziećmi. Integrowanie wiedzy z dyscyplin związanych z edukacją. Realizacja, opisywanie i refleksyjna analiza skuteczności podejmowanych działań pedagogicznych. Porozumiewanie się w sposób poprawny, precyzyjny i spójny przy użyciu technik i strategii komunikacyjnych w pracy z dzieckiem. Integrowanie i wykorzystanie wiedzy z dyscyplin związanych z edukacją przedszkolną dla celowego i skutecznego działania pedagogicznego.

97) Praktyka ciągła w szkole (30h) punkty ECTS 8

KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_WG12, KA7_WK2, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_UU1, KA7_KK4, KA7_KR1

Funkcjonowanie w roli nauczyciela wychowawcy klas I-III, konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką pedagogiczną. Procedury organizacyjne oraz zasady dokumentowania pracy szkoły. Zasady i możliwości wykorzystania płaszczyzn integracji w samodzielnym planowaniu i realizowaniu zajęć. Realizacja, opisywanie i refleksyjna analiza skuteczności podejmowanych działań pedagogicznych. Porozumiewanie się w sposób poprawny, precyzyjny i spójny przy użyciu technik i strategii komunikacyjnych w pracy z uczniem. Integrowanie wiedzy z dyscyplin związanych z edukacją wczesnoszkolną dla celowego i skutecznego działania pedagogicznego.

Wymiar (w tygodniach oraz godzinach), zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk.

Opis znajduje się w grupie zajęć_16 MODUŁ KOMPETENCJE PRAKTYCZNE NAUCZYCIELA

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Zaliczenie, egzamin i inne sposoby weryfikacji określone są w części B sylabusu na dany rok akademicki.

Warunki ukończenia studiów oraz uzyskiwany tytuł zawodowy.

1. Zasady dopuszczenia do egzaminu dyplomowego: zdanie egzaminów i uzyskanie zaliczenia modułów przewidzianych programem studiów, napisanie pracy dyplomowej.
2. Zakres i sposób przeprowadzenia egzaminu dyplomowego określony jest w procedurze dyplomowania.
3. Absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra po spełnieniu wymogów określonych w pkt 1 i 2.

*Przedmioty realizowane na 1 roku studiów, efekty uczenia się zatwierdzone Uchwałą nr 2378 Senatu UwB z dnia 27.03.2019 r.